Klangkontrastenes mester fyller hundre år

Johannnes Martens ensemble har laget en innspilling som er på høyde med 100-års jubilantens verdighet.

Cd

FIGMENTS AND FRAGMENTS, CHAMBER MUSIC BY ELLIOTT CARTER
Johannnes Martens, cello
Joachim Kjelsaas Kwetzinsky, piano
Tom Ottar Andreassen, fløyte
Andjei Maevski, klarinett
Anders Nilson og Yi Yang, fiolin
Anders Rensvik, bratsj

100 år om to dager **Elliott Carter er en av de store amerikanske komponister i det tyvende århundre. Johannes Martens ensemble har gitt ut et representativt utvalg av hans kammermusikk som vår anmelder mener er verd en sekser.**

Foto: SCANPIX

Om to dager, den 11. desember, fyller Elliott Carter hundre år. Og alt tyder på at han får oppleve markeringen selv. Dermed er det en av de store amerikanske komponister i det tyvende århundre som på denne måten lar seg trekke frem i et jubileumslys. For selv om Elliott Carter er et begrep i amerikansk musikk, er det ikke ofte man får anledning til å høre den velregisserte klangbearbeidingen han står for, og som trekker opp linjene fra Varése til Lutoslawski og enda litt lenger. Men dette har Johannes Martens ensemble gjort noe med ved å gi ut et representativt knippe av hans kammermusikk. Musikken spenner over et tidsrom på nærmere femti år. Og med den nerven dette ensemblet gir denne musikken, settes det en standard som viser at den gode samtidsmusikken også kan gi et rent sanselig velvære.

Men her bør man starte ved slutten og lytte til siste kutt først. For Elegy i en versjon for strykekvartett fra 1946 er av akkurat den karakter, der øyblikkets nytelse tvinger en inn i en tilstand som tilsynelatende får tiden til å stoppe opp. Og det er nettopp tidsdimensjonen Carter eksperimenterer med i flere av sine verk. For eksempel i «Sonata for Violincello and Piano» dras tidsfølelsen i ulike retninger med markante rytmiske bevegelser satt opp mot lange klangflater og etter hvert også jazzrytmer. Dette er komplisert musikk som kontrasterer så vel klanger som tid og samtidig skaper kontinuerlige endringer og bevegelser. Men det merker ikke lytteren så mye til, for her gir ensemblet denne musikken en flyt som virker totalt motstandsløs. Det samme gjelder «Enchanted Preludes» for fløyte og cello fra 1988, der kontrastene riktignok kan være utfordrende også for lytteren, men hvor utøverne viser vei på en måte som gjør at denne musikken når sin forløsning. Denne innspillingen kan uten tvil være med på å bringe amerikansk musikk vesentlig nærmere våre lengdegrader.

Anmeldt av HROAR KLEMPE